

INSTITUTE OF ANTHROPOLOGY

In 300 cuốn, tại Công ty Cổ phần Khoa học và Công nghệ Hoàng Quốc Việt, theo Giấy phép xuất bản số 139/GP-BVHTT, ngày 22-4-2013. Phát hành qua mạng lưới bưu điện Việt Nam trên toàn quốc: Mã ấn phẩm: C212; Hotline 1800.585855. Hoặc Tòa soạn Tạp chí Dân tộc học (Số ĐT: 02462730420). In xong và nộp lưu chiểu tháng 10-2022

Giá: 40.000đ

TẠP CHÍ DÂN TỘC HỌC - SỐ 5 (233) 2022 ANTHROPOLOGY REVIEW

ISSN 0866 - 7632

TẠP CHÍ DÂN TỘC HỌC

5 (233)

2022

VIỆN DÂN TỘC HỌC
VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM

DÂN TỘC HỌC

Tạp chí chuyên ngành Dân tộc học
Năm thứ XXXXVIII
Số 5 (233) - 2022

Ra hai tháng một kỳ

TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ
Tầng 10, nhà A, số 1 Liễu Giai, Ba Đình Hà Nội
Điện thoại: 84-024-62730420
E-mail: tapchidantochoc@gmail.com
Website: viendantochoc.vass.gov.vn

VIỆN DÂN TỘC HỌC - VIỆN HÀN LÂM KHOA HỌC XÃ HỘI VIỆT NAM

TỔNG BIÊN TẬP		MỤC LỤC	
PGS.TS. NGUYỄN VĂN MINH			Trang
Phó Tổng biên tập			
TS. NGUYỄN THỊ THANH BÌNH		Vương Xuân Tinh	* Nhóm tộc người - tôn giáo với vấn đề xã hội hóa tôn giáo và quá trình tộc người ở Việt Nam 3
* * *			
HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP		Nguyễn Văn Minh	* Một số vấn đề về cộng đồng tộc người - tôn giáo và định hướng chính sách dân tộc - tôn giáo ở nước ta hiện nay 18
PGS.TS. Nguyễn Văn Minh (Chủ tịch)			
TS. Bùi Thị Bích Lan (Thư ký)		Vũ Thị Hà	* Một số phát hiện từ nghiên cứu tổng quan về cộng đồng giáo dân di cư tại Hà Nội 31
TS. Nguyễn Thị Thanh Bình		Vũ Thị Thanh Tâm	
PGS.TS. Phạm Quang Hoan			
PGS.TS. Vương Xuân Tinh		Vũ Hồng Thuật	* Tín ngưỡng thờ cúng tổ nghề đan có tế xã Phú Túc, huyện Phú Xuyên, thành phố Hà Nội 43
PGS.TS. Bùi Văn Đạo			
PGS.TS. Nguyễn Ngọc Thanh		Đặng Nguyên Anh	* Học vấn và trình độ chuyên môn kỹ thuật của các dân tộc thiểu số: Hiện trạng và một số định hướng chính sách 53
PGS.TS. Bùi Xuân Đỉnh			
TS. Trần Văn Hà		Phạm Thị Thu Hà	* Chức năng kinh tế của gia đình người Hà Nhì ở vùng biên giới xã Y Tý, huyện Bát Xát, tỉnh Lào Cai 62
TS. Lý Hành Sơn			
TS. Trần Minh Hằng		Đoàn Việt	* Thực trạng khai thác lâm sản tự nhiên của người Dao ở vùng biên giới xã Lùng Vai, huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai 77
TS. Nguyễn Công Thảo			
* * *		Lý Cẩm Tú	* Đào vàng trên sông Năng của người Dao ở xã Bàn Trạch, huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn 91
TÒA SOẠN VÀ TRỊ SỰ		Sa Thị Thanh Nga	* Nhận diện một số xu hướng biến đổi trang phục của người Nùng và người Hmông ở vùng biên giới tỉnh Cao Bằng 102
TS. Hoàng Phương Mai (Thư ký)			
ThS. Phạm Thị Thu Hà		Wương Ngọc Thi	* Người lạ thành quen: Một góc tiếp cận trong nghiên cứu về quan hệ dân tộc 113
ThS. Lục Mạnh Hùng			
Thiết kế bìa: ThS. Lục Mạnh Hùng			
Chuyển ngữ: ThS. Vương Ngọc Thi			
Tài khoản: Viện Dân tộc học			
STK: 001.1.00.1715230			
Sở giao dịch Ngân hàng			
TMCP Ngoại thương Việt Nam			
Số 11 Láng Hạ, Ba Đình, Hà Nội			

Editor-in-chief

Assoc.Prof.Dr. NGUYEN VAN MINH

Deputy Editor-in-chief

Dr. NGUYEN THI THANH BINH

*
* *

EDITORIAL COMMITTEE

Assoc.Prof.Dr. Nguyen Van Minh
(Chairman)

Dr. Bui Thi Bich Lan (Sub-editor)

Dr. Nguyen Thi Thanh Binh

Assoc.Prof.Dr. Bui Van Dao

Assoc.Prof.Dr. Bui Xuan Dinh

Assoc.Prof.Dr. Pham Quang Hoan

Assoc.Prof.Dr. Vuong Xuan Tinh

Assoc.Prof.Dr. Nguyen Ngoc Thanh

Dr. Tran Van Ha

Dr. Ly Hanh Son

Dr. Tran Minh Hang

Dr. Nguyen Cong Thao

*
* *

EDITORIAL OFFICE AND ADMINISTRATION

Dr. Hoang Phuong Mai (Sub-editor)

MA. Pham Thi Thu Ha

MA. Luc Manh Hung

Cover designed: MA. Luc Manh Hung

Translation: M.A. Vuong Ngoc Thi

TABLE OF CONTENT

		Page
Vuong Xuan Tinh	* Ethno-religious Groups and Issues of Religious Socialisation and Ethnic Processes in Vietnam	3
Nguyen Van Minh	* Current Issues about Ethno-religious Communities and Ethno-religious Policy Orientation in Vietnam	18
Vu Thi Ha	* Some Findings from an Overview of the Studies of the Lay Migrant Community in Hanoi	31
Vu Thi Thanh Tam		
Vu Hong Thuat	* Worshipping the Founder of the Fern-grass Weaving Profession in Phu Tuc Commune, Phu Xuyen District, Hanoi	43
Dang Nguyen Anh	* Ethnic Minority Education and Technical Qualifications: Current Status and Some Policy Directions	53
Pham Thi Thu Ha	* Economic Functions of Ha Nhi Families in the Border Area of Y Ty Commune, Bat Xat District, Lao Cai Province	62
Doan Viet	* Exploiting Natural Forest Products of the Dao in the Border Area of Lung Vai Commune, Muong Khuong District, Lao Cai Province	77
Ly Cam Tu	* Digging for Gold in Nang River of Dao People in Banh Trach Commune, Ba Be District, Bac Kan Province	91
Sa Thi Thanh Nga	* Identifying Some Trends of Nung and Hmong People's Costume Changes in the Border Area of Cao Bang Province	102
Vuong Ngoc Thi	* Strangers made Intimates: An Approach to Studying Ethnic Relations.	113

TÓM TẮT TIẾNG VIỆT SỐ 5/2022

1. Vương Xuân Tình: Nhóm tộc người - tôn giáo với vấn đề xã hội hóa tôn giáo và quá trình tộc người ở Việt Nam.

Tóm tắt: Nhóm tộc người - tôn giáo (Ethno-religious group) là nhóm tộc người mà các thành viên của nhóm được thống nhất bởi một nền tảng tôn giáo chung. Dựa trên lý thuyết xã hội hóa, bài viết này phân tích việc xã hội hóa tôn giáo, gồm xã hội hóa sơ cấp, tức diễn ra trong thời kỳ ấu thơ của một tín đồ, và xã hội hóa thứ cấp - giai đoạn tiếp theo của tín đồ để hội nhập sâu hơn vào tôn giáo của họ, ở ba nhóm tộc người - tôn giáo: người Khơ-me theo Phật giáo Nam tông, người Chăm Islam và người Hmông theo Tin Lành tại Việt Nam. Nghiên cứu chỉ ra rằng trong quá trình tộc người, các nhóm tộc người - tôn giáo đã tạo nên bản sắc riêng dựa trên cơ sở tôn giáo, dẫn đến sự cố kết chặt chẽ trong nội bộ nhóm và sự phân ly giữa nhóm này với các nhóm địa phương khác, tạo nên tình trạng đa bản sắc của tộc người mà nhóm đó thuộc về.

Từ khóa: Nhóm tộc người - tôn giáo, xã hội hóa tôn giáo, quá trình tộc người, đa bản sắc, Việt Nam.

2. Nguyễn Văn Minh: Một số vấn đề về cộng đồng tộc người - tôn giáo và định hướng chính sách dân tộc - tôn giáo ở nước ta hiện nay.

Tóm tắt: Việt Nam là quốc gia đa dân tộc, đa tôn giáo. Trong tiến trình phát triển chung của quốc gia và các tộc người, nhất là từ Đổi mới năm 1986 đến nay, cùng với sự thay đổi tích cực, to lớn trên các lĩnh vực kinh tế - xã hội, cũng nảy sinh nhiều vấn đề nhạy cảm, nguy cơ tiềm ẩn khó lường về văn hóa, xã hội, dân tộc, tôn giáo,... Đặc biệt là sự chuyển đổi nhanh chóng của tín ngưỡng truyền thống và một số tôn giáo ở một bộ phận người dân các tộc người cả thiểu số và đa số, góp phần phát triển các cộng đồng tộc người - tôn giáo (hay tôn giáo - tộc người) ở nước ta vừa qua. Điều đó dẫn đến những ảnh hưởng tích cực nhưng cũng ẩn chứa các yếu tố xã hội phức tạp, gây ra nhiều thách thức về bảo tồn giá trị văn hóa truyền thống của các tộc người và văn hóa chung của dân tộc Việt Nam; tác động tới an ninh chính trị, trật tự xã hội, khối đại đoàn kết toàn dân,... Thực tế đó đặt ra nhu cầu cần nhận diện các đặc điểm cơ bản và đánh giá những ảnh hưởng chủ yếu của các cộng đồng tộc người - tôn giáo ở nước ta trong thời gian qua, trên cơ sở đó đề xuất một số định hướng chính sách dân tộc - tôn giáo trong bối cảnh của đất nước, khu vực và thế giới hiện nay. Bài viết này bước đầu tiếp cận các nội dung nêu trên dưới góc nhìn Dân tộc học/Nhân học văn hóa - xã hội.

Từ khóa: Dân tộc, tộc người, tôn giáo, cộng đồng tộc người - tôn giáo, chính sách.

3. Vũ Thị Hà, Vũ Thị Thanh Tâm: Một số phát hiện từ nghiên cứu tổng quan về cộng đồng giáo dân di cư tại Hà Nội

Tóm tắt: Theo kết quả điều tra dân số năm 2019, di dân nội địa nước ta khoảng 6,4 triệu người, trong đó Hà Nội là một trong 12 tỉnh có tỷ suất di cư thuần dương, bao gồm một bộ phận tín đồ Công giáo. Theo Tổng Giáo phận Hà Nội, chỉ tính số giáo dân quy tụ và sinh hoạt tôn giáo trong Hội đoàn Gia đình Công giáo xa quê tại Hà Nội đã có hơn 10.000 người, đến từ các giáo phận khác nhau. Nghiên cứu về cộng đồng giáo dân ngoại tỉnh di cư đến Hà Nội không chỉ góp phần làm rõ hơn bức tranh đời sống kinh tế - xã hội ở thủ đô với sự đóng góp của những người di cư, trong đó có người Công giáo, mà còn cho thấy sự tương đồng và khác biệt trong việc thích ứng với một môi trường xã hội khác của người di cư nói chung và người Công giáo nói riêng. Đến nay, cộng đồng Công giáo di cư, kể cả ở Hà Nội đã được nghiên cứu ở nhiều góc độ. Trên cơ sở tổng quan một số tài liệu nghiên cứu về nhóm cộng đồng di cư này, bài viết chỉ ra những vấn đề còn đang bỏ ngỏ cần được quan tâm nghiên cứu.

Từ khóa: Di cư, Công giáo, giáo dân di cư, Hà Nội.

4. Vũ Hồng Thuật: Tín ngưỡng thờ cúng tổ nghề đan cỏ tế xã Phú Túc, huyện Phú Xuyên, thành phố Hà Nội.

Tóm tắt: Tín ngưỡng thờ cúng tổ nghề đan cỏ tế của dân làng Lư Thượng (xã Phú Túc, huyện Phú Xuyên, Hà Nội) thể hiện lòng tri ân tới tổ nghề, được biểu hiện qua nhiều hình thức thực hành nghi lễ khác nhau, trong đó lễ cúng giỗ tổ nghề được xem là quan trọng nhất, nó khẳng định được các giá trị văn hóa truyền thống tôn vinh làng nghề nên được nhân dân lưu truyền và gìn giữ. Bài viết này bên cạnh việc phân tích vai trò, ý nghĩa của tín ngưỡng thờ cúng tổ nghề với người dân làm nghề còn lý giải hiện tượng “nâng cấp” từ một nữ tổ nghề lên vị trí ngang hàng với Thành hoàng làng, được thờ trong cung cấm đình Lư Thượng. Đây là một hiện tượng khá đặc biệt trong hệ thống tín ngưỡng làng nghề thủ công truyền thống ở Việt Nam hiện nay.

Từ khóa: Tín ngưỡng, thờ cúng tổ nghề, đan cỏ tế, xã Phú Túc, huyện Phú Xuyên, Hà Nội.

5. Đặng Nguyên Anh: Học vấn và trình độ chuyên môn kỹ thuật của các dân tộc thiểu số: Hiện trạng và một số định hướng chính sách.

Tóm tắt: Phát triển nguồn nhân lực nói chung và nguồn nhân lực các dân tộc thiểu số là một trong 3 khâu đột phá chiến lược của đất nước. Trong những năm qua, công tác giáo dục, đào tạo ở vùng dân tộc thiểu số, miền núi đã có bước phát triển, góp phần quan trọng vào việc thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội và giảm nghèo bền vững. Tuy nhiên, vẫn còn khoảng cách trong giáo dục và trình độ chuyên môn kỹ thuật giữa miền núi và miền xuôi, giữa người dân tộc thiểu số và người Kinh. Chất lượng giáo dục, dạy và học chưa đáp ứng

được yêu cầu. Tình trạng bất bình đẳng giới trong giáo dục tuy được cải thiện, song vẫn chậm được khắc phục. Con em các gia đình nghèo, trẻ em người dân tộc thiểu số cần tiếp tục được hỗ trợ, quan tâm để có cơ hội bình đẳng trong tiếp cận và thụ hưởng hệ thống giáo dục quốc gia, góp phần thực hiện công bằng xã hội ở Việt Nam.

Từ khóa: Dân tộc thiểu số, giáo dục, học vấn, trình độ chuyên môn kỹ thuật, nguồn nhân lực.

6. Phạm Thị Thu Hà: Chức năng kinh tế của gia đình người Hà Nhì ở vùng biên giới xã Y Tý, huyện Bát Xát, tỉnh Lào Cai.

Tóm tắt: Dựa trên nghiên cứu thực địa tại hai thôn Choán Thèn và Lao Chải, xã Y Tý, huyện Bát Xát, tỉnh Lào Cai, bài viết tập trung phân tích chức năng kinh tế của gia đình người Hà Nhì trong bối cảnh hiện nay. Kết quả nghiên cứu cho thấy, các hoạt động tạo nguồn thu nhập của gia đình người Hà Nhì có xu hướng chuyển đổi từ đơn vị sản xuất mang tính khép kín, chủ yếu tự cung tự cấp sang đa dạng hóa ngành nghề và thu nhập. Phương thức tiêu dùng có sự gia tăng về cơ cấu chi tiêu, song nguồn vốn tích lũy để cải thiện đầu tư sản xuất và đáp ứng các nhu cầu tiêu dùng trong hoàn cảnh xã hội hiện tại vẫn còn hạn chế. Trong phân công lao động của gia đình, xu hướng bình đẳng giới ngày càng biểu hiện rõ. Bên cạnh những thay đổi tích cực, chức năng kinh tế của gia đình người Hà Nhì hiện nay vẫn còn gặp nhiều trở ngại như: hạn chế về tư liệu sản xuất, năng lực quản lý kinh tế hộ và khả năng tiếp cận thị trường, suy giảm nguồn thu nhập và các mối quan hệ trong gia đình, gia tăng khoảng cách tiêu dùng giữa các nhóm hộ, thiếu nguồn vốn văn hóa - xã hội của tộc người trong phát triển kinh tế.

Từ khóa: Chức năng kinh tế, gia đình, người Hà Nhì, huyện Bát Xát, tỉnh Lào Cai.

7. Đoàn Việt: Thực trạng khai thác lâm sản tự nhiên của người Dao ở vùng biên giới xã Lùng Vai, huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai.

Tóm tắt: Khai thác lâm sản tự nhiên được coi là loại hình sinh kế sơ khai đặc trưng của cư dân vùng rừng núi, chứa đựng những tri thức tích lũy trong quá trình con người tương tác với thiên nhiên. Bước vào thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, Đảng và nhà nước ta đã đưa ra các chính sách, dự án phát triển kinh tế nông thôn, miền núi, tạo nên những thay đổi trên nhiều lĩnh vực, trong đó có sự phát triển nổi bật ở các ngành kinh tế ảnh hưởng trực tiếp đến sinh kế của người dân, bao gồm cả khai thác lâm sản tự nhiên. Bài viết này tìm hiểu thực trạng hoạt động khai thác lâm sản của người Dao ở vùng biên giới xã Lùng Vai, huyện Mường Khương tỉnh Lào Cai, từ đó phân tích tác động của một số yếu tố tộc người tới hoạt động khai thác này nhằm chỉ ra cơ hội và thách thức đặt ra cho người dân.

Từ khóa: Khai thác lâm sản, tri thức địa phương, Lùng Vai, Mường Khương, Lào Cai.

8. Lý Cẩm Tú: Đào vàng trên sông Năng của người Dao ở xã Bàn Trạch, huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn

Tóm tắt: Dòng sông Năng chảy qua xã Bàn Trạch, huyện Ba Bể, tỉnh Bắc Kạn vốn là một phần quan trọng của sinh kế và đời sống người Dao trong xã. Tuy nhiên, quá trình đào vàng trái phép từ những năm 1980 đã tàn phá nghiêm trọng chất lượng môi trường dòng chảy, gây ảnh hưởng nặng nề đến hệ sinh thái sông Năng, tác động tiêu cực đến sinh kế, xã hội của cộng đồng người Dao vốn gắn bó mật thiết với dòng sông. Trên cơ sở tư liệu thực địa thu thập được từ những năm 2018-2021 tại cộng đồng người Dao ở xã Bàn Trạch, bài viết này tập trung xem xét mối tương tác hai chiều giữa cộng đồng người Dao và sông Năng, từ quá trình khai thác vàng phá hủy môi trường dòng sông đến sự thay đổi trong nhận thức của đồng bào về lợi ích của dòng sông Năng đối với hoạt động sinh kế lâu dài và sự cần thiết phải bảo vệ tài nguyên thiên nhiên nơi đây.

Từ khóa: Môi trường, người Dao, sông Năng, đào vàng, sinh kế, đời sống.

9. Sa Thị Thanh Nga: Nhận diện một số xu hướng biến đổi trang phục của người Nùng và người Hmông ở vùng biên giới tỉnh Cao Bằng

Tóm tắt: Trang phục là một trong những thành tố văn hóa vật chất phản ánh phong tục, tập quán, vẻ đẹp và bản sắc riêng của mỗi tộc người. Trong xu thế chung của quá trình hội nhập và phát triển kinh tế - xã hội nhiều năm trở lại đây, cũng như các thành tố văn hóa khác, trang phục đã có những biến đổi mạnh mẽ, góp phần làm cho văn hóa của các tộc người trở nên phong phú, đa dạng hơn, song sự biến đổi đó cũng cho thấy sự mất mát của các yếu tố truyền thống tộc người. Bài viết đề cập đến sự biến đổi trang phục của nhóm Nùng Giang và nhóm Hmông Trắng ở vùng biên giới tỉnh Cao Bằng, từ đó nhận diện một số xu hướng biến đổi trang phục của hai tộc người này ở khu vực biên giới, rút ra những điểm tích cực cũng như tiêu cực nhằm góp phần bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống tộc người.

Từ khóa: Xu hướng biến đổi, trang phục, người Nùng, người Hmông, biên giới, Cao Bằng.

10. Vương Ngọc Thi: Người lạ thành quen: Một góc tiếp cận trong nghiên cứu về quan hệ dân tộc

Tóm tắt: Nghiên cứu này giới thiệu một hướng tiếp cận về mối quan hệ dân tộc trong nghiên cứu dân tộc học và nhân học qua các lý thuyết về “người lạ”. Bài viết được chia làm ba nội dung chính. Phần thứ nhất đi qua các lý thuyết nghiên cứu về quan hệ dân tộc trên thế giới. Phần thứ hai thảo luận về tình hình áp dụng lý thuyết trong nghiên cứu ở Việt Nam. Phần thứ ba trình bày một số chủ thuyết xung quanh khái niệm “người lạ” và thảo luận khả năng áp dụng các lý thuyết này trong nghiên cứu quan hệ dân tộc ở nước ta.

Từ khóa: Lý thuyết về “người lạ”, quan hệ dân tộc, Việt Nam.

Abstract No. 5/2022

1. Vuong Xuan Tinh: *Ethno-religious Groups and Issues of Religious Socialisation and Ethnic Processes in Vietnam*

Abstract: An ethno-religious group is an ethnic group whose members are united by a common religious background. Based on the socialisation theory, the article analyses the socialisation of religion, including primary socialisation, which takes place during a believer's childhood, and secondary socialisation, which is the next stage for followers to integrate more deeply into their religion, in three ethno-religious groups in Vietnam. Those groups are the Khmer following Theravada Buddhism, the Cham following Islam, and the Hmong following Protestantism. Research shows that in the ethnic process, ethno-religious groups have created their own identities based on religion. This leads to close in-group cohesion and a separation between these groups and others, creating multi-identity statuses of ethnic groups.

Keywords: *Ethno-religious group, religious socialisation, ethnic process, multi-identity, Vietnam.*

2. Nguyen Van Minh: *Current Issues about Ethno-religious Communities and Ethno-religious Policy Orientation in Vietnam*

Abstract: Vietnam is a multi-ethnic and multi-religious country. In the general development process of the nation and ethnic groups, primarily since the 1986 Renovation, along with the tremendous and positive changes in socio-economic fields, many sensitive problems and potentially unpredictable risks of culture, society, ethnicity, and religion have arisen. The rapid transformation of traditional beliefs and some religions in a section of different ethnic minorities and the ethnic majority has significantly contributed to the development of ethno-religious (or religious-ethnic) communities in Vietnam recently. That leads to positive effects but also contains complex social factors, causing many challenges in preserving the traditional cultural values of ethnic groups and the general culture of the Vietnamese people. It also impacts political security, social order, and the great unity of the people. That fact raises the need to identify the essential characteristics and evaluate the main influences of the ethno-religious communities in our country in recent years. On that basis, the author proposes some orientations of ethnic-religious policy in the context of the country, the region, and the world today. The article initially approaches the above contents from the perspective of Ethnology and Social and Cultural Anthropology.

Keywords: *Ethnicity, ethnic group, religion, ethnic community - religion, policy.*

3. Vu Thi Ha, Vu Thi Thanh Tam: *Some Findings from an Overview of the Studies of the Lay Migrant Community in Hanoi*

Abstract: According to the 2019 census' results, Vietnam's domestic migrating people amount to about 6.4 million people, of which Hanoi is one of the 12 provinces and cities with a positive net migration rate, including a section of Catholic believers. According to the Archdiocese of Hanoi, just counting the number of parishioners gathering and partaking in religious activities in the Catholic Family Association away from home in Hanoi, there are more than 10,000 people from different dioceses. Research on the community of parishioners who migrated to Hanoi from other provinces contributes to clarifying the picture of socio-economic life in the capital with the contributions of migrants, including Catholic migrants. It also shows similarities and differences in adapting to a different social environment of migrants. Up to now, the Catholic migrant community, including the one in Hanoi, has been studied from many angles. Based on an overview of a good deal of research on this community of migrants, the article points out some open issues that need to be studied.

Keywords: *Migration, Catholicism, migrant laity, Hanoi.*

4. Vu Hong Thuat: *Worshipping the Founder of the Fern-grass Weaving Profession in Phu Tuc Commune, Phu Xuyen District, Hanoi*

Abstract: Luu Thuong villagers' worship of the founder of the fern-grass weaving profession in Hanoi's Phu Tuc commune expresses gratitude to the craft's founder via many different forms of ritual practice. Among these, the ceremony of worshipping the founder's death anniversary is considered the most important. It asserts and honours the traditional cultural values of the craft village so that it has been handed down and preserved by the people. This article analyses the role and meaning of this worship to the people working in the profession. It also explains the phenomenon of raising a female founder to a position equal to that of a village God and worshipping her in the forbidden palace of Luu Thuong village's communal house – a rather unusual phenomenon in today's belief system of traditional craft villages in Vietnam.

Keywords: *Belief, worship of the profession founder, fern-grass weaving, Phu Tuc commune, Phu Xuyen district, Hanoi.*

5. Dang Nguyen Anh: *Ethnic Minority Education and Technical Qualifications: Current Status and Some Policy Directions*

Abstract: Developing human resources, including of ethnic minorities, is one of the three strategic breakthroughs of Vietnam. In recent years, the work of education and training in ethnic minority and mountainous areas has achieved substantial development, making an essential contribution to promoting socio-economic development and sustainable poverty

reduction. However, there is still a gap in education and technical qualifications between the mountainous and lowland areas, between ethnic minorities, and the Kinh. The quality of education, teaching, and learning has not met the requirements. Although gender inequality in education has been improved, it is still slow to be overcome. Children of poor households and children of ethnic minorities need continuous support and care to have equal opportunities in accessing and enjoying the national education system, which contributes to social justice in Vietnam.

Keywords: *Ethnic minorities, education, education and technical qualifications, human resources.*

6. Pham Thi Thu Ha: *Economic Functions of Ha Nhi Families in the Border Area of Y Ty Commune, Bat Xat District, Lao Cai Province*

Abstract: Based on field studies in two hamlets of Choan Then and Lao Chai, Y Ty commune, Bat Xat district, Lao Cai province, the article focuses on analysing the economic functions of Ha Nhi families. Research results show that income-generating activities of Ha Nhi families tend to switch from self-contained production units to diversifying occupations and incomes. The spending structure has been diversified, but accumulated capital to improve production investment and meet consumption needs in the current social situation is still limited. Gender equality is increasingly evident in the family labour division. Besides positive changes, the economic functions of Ha Nhi families today still faces many obstacles, such as limitations in means of production, low capacity in household economic management and market access, decline in income sources and family relationship quality, and an increasing consumption gap between household groups, as well as a lack of ethnic socio-cultural capital in economic development.

Keywords: *Economic function, family, Ha Nhi people, Bat Xat district, Lao Cai province.*

7. Doan Viet: *Exploiting Natural Forest Products of the Dao in the Border Area of Lung Vai Commune, Muong Khuong District, Lao Cai Province*

Abstract: Exploiting natural forest products is considered a primitive type of livelihood typical of residents in mountainous areas, which contains accumulated knowledge in human interaction with nature. Since our country entered the period of industrialisation and modernisation, the Party and State have introduced policies and projects to develop rural and mountainous economies, creating changes in many fields. Among these are outstanding developments in economic sectors that directly affect people's livelihoods, including exploiting natural forest products. This article explores Dao people's current exploitation activities of forest products in the border area of Lung Vai commune, Muong

Khuong district, Lao Cai province. Thereby, it analyses the impact of some ethnic factors on this exploitation to point out the opportunities and challenges posed to the people.

Keywords: *Forest product exploitation, local knowledge, Lung Vai, Muong Khuong, Lao Cai.*

8. Ly Cam Tu: *Digging for Gold in Nang River of Dao People in Banh Trach Commune, Ba Be District, Bac Kan Province*

Abstract: Nang river flowing through Banh Trach commune, Ba Be district, Bac Kan province is an important part of the livelihood and social life of the Dao people in the commune. However, the illegal gold mining process since the 1980s has seriously damaged the quality of the flow's environment, severely affecting the river ecosystem and the livelihoods of the Dao community. Based on field data collected from 2018 to 2021 in the Dao community in Banh Trach commune, the article examines the bilateral interaction between the Dao community and Nang River, from the destruction of the river environment by gold mining to a change in people's awareness of the benefits of the Nang River for long-term livelihood activities and the need to protect the natural resources.

Keywords: *Environment, Dao people, Nang river, gold mining, livelihood, life.*

9. Sa Thi Thanh Nga: *Identifying Some Trends of Nung and Hmong People's Costume Changes in the Border Area of Cao Bang Province*

Abstract: Costumes are a material cultural element which reflect the customs, habits, beauty, and unique identity of each ethnic group. Amid Vietnam's integration and socio-economic development in recent years, similar to other cultural elements, costumes have undergone drastic changes, contributing to the culture of the local ethnic groups becoming richer and more diverse. Nevertheless, those changes also show the loss of traditional ethnic elements. The article refers to costume changes of the Nung Giang and the White Hmong in the border area of Cao Bang province, thereby identifying some trends in costumes changes of these two ethnic groups in the border area and drawing out positive as well as negative points to contribute to the preservation of ethnic traditional cultural values.

Keywords: *Changing trends, costumes, Nung, Hmong, border, Cao Bang.*

10. Vuong Ngoc Thi: *Strangers made Intimates: An Approach to Studying Ethnic Relations*

Abstract: The study introduces an approach to ethnic relations in ethnographic and anthropological research through "the stranger" theories. The article is divided into three main sections. The first part provides a brief review of research theories on ethnic

relations in the world. The second part discusses the application of theories on ethnic relations in research in Vietnam. The third part presents some theories surrounding the concept of “the stranger” and discusses the applicability of these theories in the study of ethnic relations in our country.

Keywords: *Theories of “the stranger”, ethnic relations, Vietnam.*